

РЕШЕНИЕ

№ 14886

гр. София, 16.08.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 38 състав,
в публично заседание на 08.07.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Татяна Жилова

при участието на секретаря Елена Георгиева, като разгледа дело номер **11334** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл.145-чл.178 АПК във вр. 40, ал.1 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

Образувано е по жалба на А. В. К., подадена чрез пълномощника ѝ адв.Д. Д., срещу изричен отказ на заместника на главния прокурор при Върховната касационна прокуратура (ВКП) да предостави поискана обществена информация, обективиран в писмо с рег.№ 1776/2022-ГП от 30.11.2022г.

Жалбоподателката А. В. К. обжалва отказа като незаконосъобразен поради допуснато противоречие с приложимия материален закон, изразяващо се в неоснователно ограничаване на достъп до обществена информация. Твърди, че търсената информация е налична при ответника. Счита, че тя е обществена по смисъла на ЗДОИ и е от надделяващ обществени интерес. Навежда доводи за нищожност на административния акт като противоречащ на влязлото в сила Решение №6703/10.11.2022г. на АССГ по адм.д.№7421/2022г., с което е отменен предходен отказ да се предостави търсената информация и административната преписка е върната на органа за ново разглеждане. В съдебното заседание жалбата се поддържа от адвокат Д.. Допълнителни аргументи са изложени от жалбоподателката и от адвокат Д. в писмени становища. Заявена е претенция за разноси по делото по представен списък.

Ответникът – заместникът на главния прокурор при ВКП, чрез процесуалния си представител юрисконсулт Д. Д., оспорва жалбата. Поддържа аргументите, изложени в административния акт. Счита, че оспореният административен акт не е нищожен,

тъй като не противоречи на съдебното решение. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след преценка на доводите на страните и събраните по делото доказателства, установи следното:

Жалбата е процесуално допустима. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Установени факти:

Със Заявление за достъп до обществена информация, депозирано до главния прокурор на Република България с вх. № 1776-ГП от 08. 07. 2022 г., жалбоподателката е поискала достъп до информация, свързана с пътно-транспортното произшествие (ПТП) на кръстовището на бул. Арсеналски и [улица]., при което загинаха две млади жени. Като извършител на ПТП е сочено лицето Г. С.. Търсената информация е структурирана в 10 точки в заявлението.

С писмо с изх. № 1776/ 2022-ГП от 25. 07. 2022 г. на заместника на главния прокурор при ВКП жалбоподателката е уведомена, че на основание чл. 32, ал. 1 от ЗДОИ заявлението ѝ в частта по т. 9 е изпратено на министъра на вътрешните работи, а в частта по т. 1, т. 2, т. 3, т. 10 и т. 11 – на административния ръководител на С. градска прокуратура. Заявлението е разгледано по същество в частта му по т.4 – т.8, с които се иска достъп до следната информация:

4. Броят и данни /номер, година, компетентна прокуратура, квалификация по НК/ на всички досъдебни производства, по които на С. е повдигнато обвинение;

5. Брой и данни за обвинителни актове /дати и текст от НК/ срещу С., включително по които прокуратурата е внесла в съда предложение за сключване на споразумение или за освобождаване от наказателна отговорност по реда на чл. 78а от НК;

6. Броят и данни на всички досъдебни производства, по които лицето е разпитван като свидетел или участвал в друго качество;

7. Броят и данни на висящите и прекратени с отказ да се образува досъдебно производство преписки в прокуратурата, по които на С. са сваляни сведения или е викан на разузнавателна беседа;

8. Броят на отказите да се образува досъдебно производство по жалби и сигнали срещу С. или срещу неизвестен извършител със свидетел С., по които разследващ полицай е завършил преписката със становище „с мнение за образуване“.

Отказът е обоснован с мотива, че утвърдените в Прокуратурата на Република България (ПРБ) статистически показатели, по които се събира, обобщава и съхранява информацията, не включват поименно разграничение на прокурорските преписки и досъдебните производства по имена на участници в производство. Посочено е, че преписките на прокуратурата и водените досъдебни производства, в това число извършените процесуални действия по тях, не попадат в кръга на обществената информация по дефиницията на чл. 2 от ЗДОИ. Обяснено е също, че редът за предоставяне на информация, създадена, събирана и съхранявана от прокуратурата при разследване на отделните наказателни производства, е регламентиран в НПК, като по смисъла на чл. 4, ал. 1 от ЗДОИ този ред се явява специален по отношение предвидения в ЗДОИ.

С Решение №6703/10.11.2022г. на АССГ по адм.д.№7421/2022г. отказът да се предостави достъп до информацията, описана в т.4- т.8 от заявлението, е отменен и преписката е върната за ново разглеждане със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. Съдът изрично е квалифицирал търсената информация като обществена, тъй като е свързана с общественния живот в страната и от нея е възможно

да се направят изводи, свързани с дейността на задължения субект - функционирането на ПРБ и действия, които са били предприети и се предприемат спрямо лице, за което публично са изнесени твърдения, че в продължителен период от време е било покровителствано от държавни служители. Съдът е коментирал също приложимостта на разпоредбата на чл.198 от НПК, на която се позовава административният орган, като изрично е посочил, че тя е неприложима в производствата по ЗДОИ и не препятства предоставянето на достъп до обществена информация. Доколкото от оспорваното писмо не е станало ясно дали търсената по т. 4 - т. 8 информация се съхранява при главния прокурор на Република България, е дадено указание това обстоятелство изрично да бъде уточнено, като същевременно се съобрази разпоредбата на чл. 32 от ЗДОИ и бъде изпратено заявлението на органите, при които търсената информация се намира. В случай че търсената информация е налична при главния прокурор и доколкото същата се отнася до трето лице, преди да издаде своето решение, задълженият по ЗДОИ орган следва да изпълни процедурата по чл. 31 от ЗДОИ и ако не получи съгласието на третото лице, да прецени дали да предостави исканата обществена информация по реда на чл. 31, ал. 4 - в обем и по начин, който да не разкрива информацията, която засяга интересите на третото лице, или да приложи чл. 31, ал. 5 от ЗДОИ, след като се извърши преценката за наличие на надделяващ обществен интерес, каквато преценка не е била направена от заместника на главния прокурор при ВКП.

При повторното разглеждане на преписката отново е постановен отказ да се предостави достъп до исканата информация, обективизиран в оспореното писмо рег.№ 1776/2022-ГП от 30.11.2022г. – предмет на настоящото производство.

Отказът е обоснован с мотива, че търсената информация не е налична при главния прокурор, тъй като за целите на отчетността в ПРБ информация, която се основава на лични данни за конкретни лица, не се събира и не се обобщава. Както структурното отчитане на досъдебните производства, така и данните за лицата по внесени прокурорски актове в съда, данните за осъдените, санкционирани и оправданите лица се събират и обобщават само като общ брой лица по отделните категории, но никога за конкретни лица – още по-малко по имена. Цитирана е съдебна практика, съгласно която задължените субекти по ЗДОИ не могат да бъдат задължавани да систематизират и обработват допълнително информация, единствено за да бъде удовлетворено искане за достъп до информация.

В съдебното производство бе прието заключение на съдебно-техническа експертиза, което не е оспорено от страните и се цени от съда като добросъвестно, обективно и компетентно. Заключение е изготвено от специалист по информационни технологии след оглед на електронната система, използвана в ПРБ, и експериментално извличане на данни в присъствието на служители от Дирекция „Информационно обслужване и технологии“ в Администрацията на главния прокурор. Експертизата е установила, че електронната софтуерна система, използвана от ПРБ (унифицирана електронна система три – У. 3), позволява да бъдат въвеждани данни от служителите, които са упълномощени с потребителско име и парола. Структурата е пирамидална - отделните прокуратури имат достъп само до данните на хоризонталното ниво, на което са, а лицата с достъп от най-високото ниво имат достъп до всички данни. Системата разполага с опция от програма за детайлно търсене, чрез която могат да се извличат данни за конкретни лица, като се въведат трите им имена и/или ЕГН. Може да се извличат данни само по три имена, но при съвпадение на имената, лицата трябва да се

индивидуализират точно чрез въвеждане на ЕГН. За да се изключат данните за лица със съвпадащи имена, е необходимо да се въведе и ЕГН. Такава проверка е можело да бъде направена и към 30.11.2022г., при спазване на условията за прецизност на търсенето в програмата.

Жалбоподателката представя извлечение от официалния сайт на ПРБ, раздел актуални новини, от 6. февруари 2024г., и Пълен стенографски протокол №4 от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, проведено на 13. февруари 2024г., от които се установява, че главният прокурор разполага с пълна справка относно движението и резултатите по всички проверки и досъдебни производства, образувани по сигнали за упражняван натиск върху съдии от лицето М. Б.- Нотариуса, както и налични данни в деловодната система на ПРБ от 2004г. до сега за 25 преписки и досъдебни производства, свързани с това лице, по които той е бил обвиняем, жалбоподател, свидетел или е имал друго процесуално качество.

Правни изводи:

Редът и условията за предоставяне на достъп до обществена информация са подробно регламентирани в глава III на ЗДОИ.

1.Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган – заместник на главния прокурор при ВКП в изпълнение на делегираните му правомощия от главния прокурор на РБ със Заповед №РД-04-208/22.06.2022г.

2.Актът е в установената от закона форма и при издаването му не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

Не се споделя възражението на жалбоподателката за нищожност на оспорения административен акт като противоречащ на съдебното решение за отмяна на предходния отказ. Действително, в мотивите на оспорения акт са изложени отново същите аргументи за неприложимост на реда по ЗДОИ относно исканата информация, както и за това, че тя няма характер на обществена информация, но отказът е постановен на друго правно основание – липса на търсената информация. В изпълнение на съдебното решение органът е трябвало да уточни дали исканата информация е налична при него. Като е приел, че не разполага с исканата информация, органът е постановил отказа си на това основание.

3.Актът е в противоречие с материалноправните разпоредби и с целта на закона.

Легалното определение на понятието „обществена информация” се съдържа в чл.2, ал.1 ЗДОИ – всяка информация, която е свързана с обществения живот в Република България и която дава възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона лица. Двете предпоставки са кумулативни. Съгласно цитираното определение в обхвата на "обществена информация" по смисъла на ЗДОИ попадат всички данни относно обществения живот, съдържащи се в документи и други материални носители на данни, създавани, получавани или съхранявани от задължените по ЗДОИ субекти.

Обществената информация е официална и служебна. Официална е информацията, която се съдържа в актовете на държавните органи и на органите на местното самоуправление при осъществяване на техните правомощия – чл.10 от ЗДОИ. Служебна е информацията, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации – чл.11 от ЗДОИ.

Търсената от жалбоподателката информация по т.4- т.8 от заявлението попада в

обхвата на служебната обществена информация и редът за предоставянето и е по ЗДОИ, като не се ограничава от разпоредбите на НПК. Мотиви в този смисъл са изложени в Решение №6703/10.11.2022г. на АССГ по адм.д.№7421/2022г, те се споделят напълно от настоящия съдебен състав и няма нужда да бъдат повтаряни отново.

Фактическите твърдения на ответника за обективна липса на търсената информация при него бяха опровергани в съдебното производство. Както се установява от експертизата, възможност за търсене по заложените критерии три имена и/или ЕГН на конкретно лице е съществувала към момента на постановения отказ, както съществува и към настоящия момент, видно от представената справка пред В. за друго конкретно лице. Обстоятелството, че в заявлението жалбоподателката не е посочила точно пълните три имена и ЕГН на лицето, не може да обоснове извод, че ответникът не е разбрал за кого се отнася исканата информация, предвид голямата публична известност на причиненото тежко ПТП и широкото медийно отразяване – впрочем в административното производство не са давани указания за по-пълно индивидуализиране на лицето, за което се търси информация, нито са изложени аргументи в този смисъл от ответника.

Другият аргумент на ответника – че не е задължен да систематизира и обобщава информация, която не съществува в този вид, единствено за да отговори на искането за достъп, е неоснователен. Недопустимо е главният прокурор, който съгласно чл.126, ал.2 от Конституцията осъществява надзор за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори, да не разполага с необходимата систематизирана и обобщена информация за лицето, което е уличено в извършването на това тежко престъпление с изключително широк обществен отзвук и изнесени твърдения в медийното пространство за покровителствено отношение към него, включително със справка за всички производства, към които лицето е съпричастно по някакъв начин, или получаването на такива сведения да представлява трудност или да изисква усилия, по-големи от обичайните действия по служба. Както се установи от съдебната експертиза, главният прокурор има достъп до всички нива на електронната система в прокуратурата, както и разполага със специализирана администрация за информационно обслужване и технологии. Освен задължението за извършване на надзор за законност и методическо ръководство над всички прокурори, главният прокурор, както и на всички прокурори, разполагат с правомощието да се самосезират, когато публично са изнесени твърдения или данни за извършени престъпления – за да упражни това правомощие, главният прокурор трябва да разполага със систематизирана и обобщена информация, затова съдът не може да допусне, че главният прокурор не е бил изискал вече такава в кратък срок след извършване на ПТП.

Предвид изключителното правомощие на прокуратурата да привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпления, и да поддържа обвинението по наказателни дела от обща характер, понятието „обществена информация“, свързано с дейността на прокуратурата, следва да има по-широко тълкуване и да бъде възприемано като сведение, включително знание за някого или нещо, свързано с обществения живот в страната. Освен че не изисква допълнителни действия извън служебните, предоставянето на такава информация е и от надделяващ обществен интерес, тъй като информацията за това как органът упражнява правомощията си е от решаващо значение за обществения живот.

Легалната дефиниция за "надделяващ обществен интерес" е дадена в §1, т.6 от ДР на ЗДОИ - този интерес е налице тогава, когато чрез исканата информация се цели разкриване на корупция и на злоупотреба с власт, повишаване на прозрачността и отчетността на субектите по чл. 3. В случая чрез исканата информация се цели повишаване на прозрачността на дейността на ПРБ – тя ще даде възможност на жалбоподателката да си състави мнение дали прокуратурата упражнява ефективно правомощията си спрямо извършителите на престъпления и доколко ефективен е надзорът за законност и методическото ръководство, упражнявани от главния прокурор – следователно надделяващият обществен интерес е налице.

В хипотезата на надделяващ обществен интерес съгласие на засегнатото лице за достъп до информацията, отнасяща се до него, не е необходимо – чл.31, ал.5 от ЗДОИ.

Съдът приема, че създаването на обобщена и систематизирана информация за лицето Г. С. е в рамките на нормалните служебни задължения и правомощия на главния прокурор и трябва да бъде обективно налична при него. Тази информация е обществена и не съществуват основания за отказване на достъп до нея. Налице е неправилно приложение на материалния закон – нарушение на свободния достъп до обществена информация съгласно чл.12, ал.3 от ЗДОИ, с което се нарушава и целта на закона да гарантира конституционното право на всяко лице да търси, получава и разпространява информация (чл.41 от КРБ).

Административният акт следва да бъде изцяло отменен като незаконосъобразен на основание чл.146, т.4 и т.5 от АПК, а административната преписка да се върне на органа със задължителни указания за предоставяне на търсената информация в срока по чл.28 от ЗДОИ.

Разноски

При този изход на спора на основание чл.143, ал.1 от АПК разноските се поставят в тежест на ответника и са платими от бюджета на ПРБ.

ПРБ следва да заплати на жалбоподателката разноските за съдебна такса и експертиза в общ размер на 510 лева.

ПРБ следва да заплати на адвокат Д. Д. минималното адвокатско възнаграждение по чл.8, ал.3 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения от 1000 лева на основание чл.38, ал.2 във връзка с чл.38, ал.1 т.3 т Закона за адвокатурата за оказана безплатно помощ и съдействие на друг юрист.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 във вр. с чл.173, ал.2 от АПК Административен съд София-град, Второ отделение, 38-и състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ отказа на заместника на главния прокурор при Върховната касационна прокуратура, обективиран в писмо с рег.№ 1776/2022-ГП от 30.11.2022г., да предостави на А. В. К. обществената информация по т.4 – т.8 от Заявление за достъп до обществена информация с вх. № 1776-ГП от 08. 07. 2022 г.

ЗАДЪЛЖАВА заместника на главния прокурор при Върховната касационна прокуратура да предостави на А. В. К. обществената информация по т.4 – т.8 от Заявление за достъп до обществена информация с вх. № 1776-ГП от 08. 07. 2022 г. в 14-дневен срок от получаване на решението.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България да заплати на А. В. К. разноски в размер на 510 (петстотин и десет) лева.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България да заплати на адвокат Д. Х. Д.

адвокатско възнаграждение в размер на 1000 (хиляда) лева.
Решението е окончателно.

СЪДИЯ: